

Схвалено педагогічною радою
Протокол № 13 від 09.03.2022

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Наказ Воронізької загальноосвітньої
школи І-ІІІ ступенів ім. П.О. Куліша
від 21.03.2022 № 61-а -ОД

в.о. директора

_____ Світлана КАСЬЯНЕНКО

КРИТЕРІЇ
оцінювання, правила і процедури оцінювання
учасників освітнього процесу
Воронізької загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів
імені П.О. Куліша
Шосткинської міської ради Сумської області

Критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти

Удосконалення загальної середньої освіти спрямовано на переорієнтацію процесу навчання на розвиток особистості учня, навчання його самостійно оволодівати новими знаннями. Сучасна молода людина об'єктивно змушена бути більш мобільною, інформованою, критично і творчо мислячою, а значить і більш мотивованою до самонавчання і саморозвитку.

Новий етап у розвитку шкільної освіти пов'язаний із упровадженням компетентнісного підходу до формування змісту та організації навчального процесу. У чинних навчальних програмах для 12-річної школи на засадах компетентнісного підходу переструктуровано зміст предметів, розроблено результативну складову змісту. До кожної теми програми визначено обов'язкові результати навчання: вимоги до знань, умінь учнів, що виражаються у різних видах навчальної діяльності (учень називає, наводить приклади, характеризує, визначає, розпізнає, аналізує, порівнює, робить висновки тощо).

Компетентнісна освіта зорієнтована на практичні результати, досвід особистої діяльності, вироблення ставлень, що зумовлює принципові зміни в організації навчання, яке стає спрямованим на розвиток конкретних цінностей і життєво необхідних знань і умінь учнів. Упровадження компетентнісного підходу передбачає обов'язкове прогнозування результативної складової змісту, що вимагає адекватних змін у системі оцінювання навчальних досягнень.

У контексті цього змінюються і підходи до оцінювання результатів навчальних досягнень школярів як складової навчального процесу. Оцінювання має ґрунтуватися на позитивному принципі, що передусім передбачає врахування рівня досягнень учня, а не ступеня його невдач.

1. Результати навчальної діяльності учнів на всіх етапах шкільної освіти не можуть обмежуватися знаннями, уміннями, навичками, метою навчання мають бути сформовані компетентності, **як загальна здатність, що базується на знаннях, досвіді та цінностях особистості.**

Компетентності не суперечать знанням, умінням, навичкам, вони передбачають здатність осмислено їх використовувати. Удосконалення освітнього процесу з урахуванням компетентнісного підходу полягає в тому, щоб навчити учнів застосовувати набуті знання й уміння в конкретних навчальних та життєвих ситуаціях.

Предметні компетентності – формуються засобами навчальних предметів.

Міжпредметні компетентності – належить до групи предметів або освітніх галузей. Компетентнісна освіта на предметному та міжпредметному рівнях орієнтована на засвоєння особистістю конкретних навчальних результатів – **знань, умінь, навичок, формування ставлень, досвіду, рівень засвоєння яких дозволяє їй діяти адекватно у певних навчальних і життєвих ситуаціях.**

Найбільш універсальними є **ключові** компетентності, які формуються засобами міжпредметного і предметного змісту Перелік ключових компетентностей визначається на основі цілей загальної середньої освіти та основних видів діяльності учнів, які сприяють оволодінню соціальним досвідом, навичками життя й практичної діяльності в суспільстві.

Наскрізні ключові компетентності:

Уміння вчитися - передбачає формування індивідуального досвіду участі школяра в навчальному процесі, вміння, бажання організувати свою працю для досягнення успішного результату; оволодіння вміннями та навичками саморозвитку, самоаналізу, самоконтролю та самооцінки.

Здоров'язбережувальна компетентність - пов'язана з готовністю вести здоровий спосіб життя у фізичній, соціальній, психічній та духовній сферах.

Загальнокультурна (комунікативна) компетентність - передбачає опанування спілкуванням у сфері культурних, мовних, релігійних відносин; здатність цінувати найважливіші досягнення національної, європейської та світової культур.

Соціально-трудова компетентність - пов'язана з готовністю робити свідомий вибір, орієнтуватися в проблемах сучасного суспільно-політичного життя; оволодіння етикою громадянських стосунків, навичками соціальної активності, функціональної грамотності; уміння організувати власну трудову та підприємницьку діяльність; оцінювати власні професійні можливості, здатність співвідносити їх із потребами ринку праці.

Інформаційна компетентність - передбачає оволодіння новими інформаційними технологіями, уміннями відбирати, аналізувати, оцінювати інформацію, систематизувати її; використовувати джерела інформації для власного розвитку.

Компетентність як інтегрований результат індивідуальної навчальної діяльності учнів, формується на основі оволодіння ними змістовими, процесуальними і мотиваційними компонентами, його рівень виявляється в процесі оцінювання.

2. Основними **функціями оцінювання** навчальних досягнень учнів є:
 - **контролююча** – визначає рівень досягнень кожного учня (учениці), готовність до засвоєння нового матеріалу, що дає змогу вчителю відповідно планувати й викладати навчальний матеріал;
 - **навчальна** – сприяє повторенню, уточненню й поглибленню знань, їх систематизації, вдосконаленню умінь та навичок;
 - **діагностико-коригувальна** – з'ясовує причини труднощів, які виникають в учня (учениці) в процесі навчання; виявляє прогалини у засвоєному, вносить корективи, спрямовані на їх усунення;
 - **стимулювально-мотиваційна** – формує позитивні мотиви навчання;
 - **виховна** – сприяє формуванню умінь відповідально й зосереджено працювати, застосовувати прийоми контролю й самоконтролю, рефлексії навчальної діяльності.
3. При оцінюванні навчальних досягнень учнів **мають ураховуватися:**

- характеристики відповіді учня: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність;
- сформованість загальнонавчальних та предметних умінь і навичок;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);
- самостійність оцінних суджень.

Характеристики якості знань взаємопов'язані між собою і доповнюють одна одну.

Повнота знань - кількість знань, визначених навчальною програмою.

Глибина знань - усвідомленість існуючих зв'язків між групами знань.

Гнучкість знань - вміння учнів застосовувати набуті знання у стандартних і нестандартних ситуаціях; знаходити варіативні способи використання знань; вміння комбінувати новий спосіб діяльності із вже відомих.

Системність знань - усвідомлення структури знань, їх ієрархії і послідовності, тобто усвідомлення одних знань як базових для інших.

Міцність знань - тривалість збереження їх в пам'яті, відтворення їх в необхідних ситуаціях.

Знання є складовою умінь учнів діяти.

Уміння виявляються в різних видах діяльності і поділяються на розумові і практичні.

Навички - дії доведені до автоматизму у результаті виконання вправ. Для сформованих навичок характерні швидкість і точність відтворення.

Ціннісні ставлення виражають особистий досвід учнів, їх дії, переживання, почуття, які виявляються у відносинах до оточуючого (людей, явищ, природи, пізнання тощо). У контексті компетентної освіти це виявляється у відповідальності учнів, прагненні закріплювати позитивні надбання у навчальній діяльності, зростанні вимог до своїх навчальних досягнень.

4. Названі вище орієнтири покладено в основу чотирьох рівнів навчальних досягнень учнів: **початкового, середнього, достатнього, високого.**

Вони визначаються за такими характеристиками:

Перший рівень – початковий. Відповідь учня (учениці) фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення.

Другий рівень – середній. Учень (учениця) відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.

Третій рівень – достатній. Учень (учениця) знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також

самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь учня (учениця) правильна, логічна, обґрунтована, хоча їм бракує власних суджень.

Четвертий рівень – високий. Знання учня (учениці) є глибокими, міцними, системними; учень (учениця) вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його (її) навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.

Водночас, визначення високого рівня навчальних досягнень, зокрема оцінки 12 балів, передбачає знання та уміння в межах навчальної програми і не передбачає участі школярів у олімпіадах, творчих конкурсах тощо (таблиця).

Кожний наступний рівень вимог вбирає в себе вимоги до попереднього, а також додає нові характеристики.

5. Критерії оцінювання навчальних досягнень реалізуються в нормах оцінок, які встановлюють чітке співвідношення між вимогами до знань, умінь і навичок, які оцінюються, та показником оцінки в балах.

Результати освітньої діяльності учнів на всіх етапах освітнього процесу не можуть обмежуватися знаннями, уміннями, навичками. Метою навчання мають бути сформовані компетентності, як загальна здатність, що базується на знаннях, досвіді та цінностях особистості.

Оцінювання ґрунтується на позитивному принципі, що передусім передбачає врахування рівня досягнень учня.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності.

6. Критерії оцінювання та очікувані результати освітньої діяльності учнів є обов'язковою складовою навчальної програми предмета. На початку вивчення теми вчитель повинен ознайомити учнів з системою та критеріями її оцінювання.

7. Видами оцінювання навчальних досягнень учнів є поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація:

Поточне оцінювання – це процес встановлення рівня навчальних досягнень учня (учениці) в оволодінні змістом предмета, уміннями та навичками відповідно до вимог навчальних програм. Об'єктом поточного оцінювання рівня навчальних досягнень учнів є знання, вміння та навички, самостійність оцінних суджень, досвід творчої діяльності та емоційно-ціннісного ставлення до навколишньої дійсності. Поточне оцінювання здійснюється у процесі вивчення теми. Його основними завдання є: встановлення й оцінювання рівнів розуміння і первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, встановлення зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем, закріплення знань, умінь і навичок. Формами поточного оцінювання є індивідуальне, групове та фронтальне опитування; робота з діаграмами, графіками, схемами; робота з контурними картами; виконання

учнями різних видів письмових робіт; взаємоконтроль учнів у парах і групах; самоконтроль тощо. В умовах зовнішнього незалежного оцінювання особливого значення набуває тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів. Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основною для коригування роботи вчителя на уроці.

Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу). Тематичне оцінювання навчальних досягнень учнів забезпечує: усунення безсистемності в оцінюванні; підвищення об'єктивності оцінки знань, навичок і вмінь; індивідуальний та диференційований підхід до організації навчання; систематизацію й узагальнення навчального матеріалу; концентрацію уваги учнів до найсуттєвішого в системі знань з кожного предмета. Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування учнями матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (практичних, лабораторних, самостійних, творчих, контрольних робіт) та навчальної активності школярів. Перед початком вивчення чергової теми всі учні мають бути ознайомлені з тривалістю вивчення теми (кількість занять); кількістю й тематикою обов'язкових робіт і термінами їх проведення; умовами оцінювання.

Оцінка **за семестр** виставляється за результатами тематичного оцінювання, а **за рік** - на основі семестрових оцінок. Учень (учениця) має право на підвищення семестрової оцінки. При цьому потрібно мати на увазі, що підвищення результатів семестрового оцінювання шляхом переатестації не дає підстав для нагородження випускників золотою або срібною медалями.

Більш гнучкої, різнопланової системи оцінювання потребує профільна старша школа, яка на основі диференційованого навчання повинна враховувати не лише навчальні досягнення, але і творчі, проектно-дослідницькі, особистісні, соціально значущі результати, уміння вирішувати проблеми, що виникають у різних життєвих ситуаціях.

Відповідно до Порядку проведення **державної підсумкової атестації**, затвердженого наказом МОН України № 1369 від 07.12.2018 року, зі змінами, внесеними згідно з наказом МОН України № 221 від 18.02.2019) атестацію проходять особи, які завершують здобуття початкової (у 4 класі), базової середньої (у 9 класі) та повної загальної середньої освіти (в 11 класі). Атестація може проводитися в закладі освіти або у формі зовнішнього незалежного оцінювання. Перелік навчальних предметів, з яких проводиться атестація, а також форма проведення атестації з них щороку встановлюються Міністерством освіти і науки України. Атестація в закладі освіти проводиться в письмовій формі. Строки атестації в закладі освіти щороку затверджує керівник закладу освіти в межах навчального року.

8. Результати оцінювання здобувачів освіти обговорюються на засіданні педагогічної ради закладу.

9. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюється відповідно до:

✓ постанов Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти», від 20 квітня 2011 року № 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти», від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти»; наказів МОН України від 13.04.2011 № 329 «Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти», від 21.08.2013 року № 1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти», від 19.08.2016 року №1009 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 21.08.2013 № 1222», наказ Міністерства освіти і науки України від 13 липня 2021 року № 813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти»;

✓ рішення педагогічної ради закладу освіти.

10. Оцінювання навчальних досягнень учнів **1-4 класів НУШ** здійснюється відповідно до методичних рекомендацій, затверджених наказом МОН України від 13 липня 2021 року № 813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти»:

об'єктивні результати навчання (знання про предмети і явища навколишнього світу, взаємозв'язки і відношення між ними, уміння та навички оперувати знаннями, уміння застосовувати набутий досвід навчальних дій, досвід творчої діяльності, що відображено в обов'язкових/очікуваних результатах навчання, визначених в освітній програмі закладу загальної середньої освіти);

особистісні надбання учня/учениці (активність, ініціативність; старанність, наполегливість; комунікабельність, здатність співпрацювати; самостійність, відповідальність; ціннісні ставлення), які він/вона виявляє у процесі досягнення результату навчання.

Відповідно до пункту 28 Державного стандарту початкової освіти отримання даних, їх аналіз та формулювання суджень про результати навчання учнів здійснюють у процесі:

- **формувального** оцінювання, метою якого відстеження особистісного розвитку учнів й ходу опановування ними навчального досвіду як основи компетентності та побудову індивідуальної освітньої траєкторії особистості;

- **підсумкового** оцінювання, метою якого є співвіднесення навчальних досягнень учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом/освітньою програмою.

Оцінювання передбачає організацію діяльності учнів задля **отримання даних** про стан сформованості очікуваних результатів навчання, визначених учителем для певного заняття/системи занять з певної програмової теми на основі освітньої програми закладу освіти.

Залежно від дидактичної мети й пріоритетної функції оцінювання, особливостей змісту навчального предмета/інтегрованого курсу та з урахуванням етапу опанування програмовим матеріалом у цілому та етапу опанування очікуваним результатом навчання зокрема отримання даних пропонуємо здійснювати під час різних видів навчально-пізнавальної діяльності учнів, яка може бути:

за формою - *індивідуальною, груповою, фронтальною*;

за способом виконання:

- *усною* (бесіда, розповідь, переказ, діалог тощо),

- *письмовою* (окремі навчальні завдання, у тому числі тестові, компетентнісні завдання, перекази, диктанти тощо, а також діагностувальні роботи), практичною (дослід, практична робота, навчальний проєкт, учнівське портфоліо, спостереження, робота з картами, заповнення таблиць, побудова схем, моделей тощо),

- *програмованою* (з використанням «електронних засобів навчання, дозволених для використання в закладах загальної середньої освіти). З урахуванням опрацьованого програмового матеріалу відповідно до календарно-тематичного плану та готовності учнів виконувати завдання вчитель самостійно може визначати форму, спосіб, зміст, час виконання навчально-пізнавальної діяльності і фіксувати їх у планах-конспектах уроків/занять.

За отриманими даними про результати навчання, на основі їх аналізу залежно від дидактичної мети й пріоритетної функції оцінювання, пропонуємо визначати **оцінку** як показник досягнень навчально-пізнавальної діяльності учня/учениці.

З урахуванням мети оцінювання змінено підходи до вираження оцінки. На заміну узагальненій бальній оцінці навчальних досягнень учнів з предмета вивчення/інтегрованого курсу пропонуємо використовувати **вербальну оцінку окремих результатів навчання учня/учениці з предмета вивчення, інтегрованого курсу** (освітньої галузі), яка окрім оцінювального судження про досягнення може ще називати і **рівень результату навчання**.

Задля уніфікації термінів та зручності їх використання в практичній діяльності пропонуємо оцінювальне судження називати **вербальною оцінкою**, оцінювальне судження із зазначенням рівня результату - **рівневою оцінкою**.

Вербальну і рівневу оцінки можуть виражати як усно, так і письмово. Рекомендуємо характеризувати - процес навчання та його результати доброзичливими, лаконічними, чіткими, об'єктивними, конкретними оцінювальними судженнями. Рівень результату навчання рекомендуємо визначати з урахуванням динаміки його досягнення та позначати буквами: «початковий» (П), «середній» (С), «достатній» (Д), «високий (В)». Пропонуємо враховувати, що **оцінка** буде допомагати учню/учениці усвідомлювати власні успіхи і шляхи подолання утруднень.

Результат оцінювання **особистісних надбань учня/учениці** у 1-4 класах рекомендуємо виражати **вербальною оцінкою**, а **об'єктивних**

результатів навчання учня/учениці у 1-2 класах - вербальною оцінкою, у 3-4 класах – або вербальною оцінкою, або рівневою оцінкою за вибором закладу загальної середньої освіти на підставі рішення його педагогічної ради.

Формулювання оцінювальних суджень, визначення рівня результату навчання пропонуємо здійснювати на основі Орієнтовної рамки оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти (додаток 1). Вона дозволяє забезпечити **об'єктивність і точність результату оцінювання** та розроблена з урахуванням таких показників:

- якість знанневого складника компетентностей (дієвість, гнучкість, міцність, повнота, глибина, узагальненість, системність; до того ж визначальними ознаками є дієвість і гнучкість знанневого складника, що виявляються у готовності учня/учениці застосовувати знання в навчальних ситуаціях);
- сформованість діяльнісного складника компетентностей за рівнями реалізації навчальної діяльності: рівень розпізнавання і копіювання зразків, репродуктивний, продуктивний, продуктивно-творчий рівні;
- прояв мотиваційно-ціннісного складника компетентностей, а саме умотивованості, пізнавального інтересу, відповідальності, ініціативності.

Відповідно до Методичних рекомендацій з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах загальної середньої освіти, що затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 30.11.2020 № 1480, заклад загальної середньої освіти може розробляти і фіксувати загальні положення щодо оцінювання результатів навчання учня в освітній програмі і конкретизувати їх у частині Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в закладі загальної середньої освіти, що стосується системи оцінювання результатів навчання учня/учениці.

З метою забезпечення вільного вибору педагогічними працівниками методик, технологій навчання підходи до оцінювання у різних класах закладу загальної середньої освіти можуть мати відмінності, що спрямовані на реалізацію обраних освітніх програм. Особливості організації оцінювання в певному класі можуть ініціюватися вчителем і бути затвердженими на засіданні педагогічної ради закладу загальної середньої освіти.

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учня/учениці та його/її батьків (або осіб, що їх замінюють). Інформування батьків про результати навчання може відбуватись під час індивідуальних зустрічей, шляхом записів оцінювальних суджень у робочих зошитах учня/учениці, інших носіях зворотного зв'язку з батьками (паперових/електронних щоденниках учнів тощо), фіксації результатів навчання у свідоцтвах досягнень учня/учениці.

Учитель може обрати і погодити з батьками учнів форму зворотного зв'язку. Рекомендуємо системно проводити роз'яснювальну роботу з батьками щодо особливостей оцінювання результатів навчання учня та процесу їх досягнення, що сприятиме спрямуванню оцінювання на розвиток дитини, а не на навчання заради оцінки.

ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Організуючи освітній процес рекомендуємо враховувати, що **формувальне оцінювання** розпочинається з перших днів навчання у школі і **триває постійно**. Формувальне оцінювання спрямовує на з'ясування індивідуальних проблем в опануванні учнем програмовим матеріалом та запобігання утруднень на подальших етапах навчання. Задля цього учителю пропонується здійснювати постійне спостереження за динамікою розвитку особистісних якостей учня/учениці, рівня сформованості у нього певних навчальних дій, що співвідносяться з очікуваними результатами, сприяє формуванню впевненості щодо власних можливостей та навичок учіння. За потреби коригує навчальний поступ учня/учениці.

Формувальне оцінювання рекомендуємо здійснювати в психологічно комфортних умовах, що передбачають рівноправний діалог між учнем/ученицею та вчителем. Оцінювальну діяльність, зазвичай, розпочинають із самооцінювання учнем/ученицею власної роботи (або взаємооцінювання результатів навчання учнями) і завершують оцінюванням результату учителем.

Рекомендуємо дотримуватись **алгоритму діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання**.

1. **Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей**. Учитель спільно з учнями розробляє й обговорює цілі уроку (заняття). Ціль має бути **вимірною**, щоб через оцінювання була можливість з'ясувати, на якому рівні вона досягнута.

2. **Визначення разом з учнями критеріїв оцінювання**. Обговорення з учнями критеріїв оцінювання робить оцінювальну діяльність прозорою і зрозумілою та сприяє формуванню позитивного ставлення до неї. Під час добору критеріїв оцінювання для кожного конкретного навчального завдання/системи навчальних завдань слід враховувати, що критерії - це набір якісних характеристик результату навчання, які використовують для формулювання оцінювального судження щодо нього.

3. **Формування суб'єктної позиції учнів у процесі оцінювання**. Для організації самооцінювання і взаємооцінювання можна використовувати різноманітні інструменти зворотного зв'язку. Рекомендуємо, щоб зворотний зв'язок був зрозумілим і чітким, доброзичливим та своєчасним. Важливо не протиставляти дітей одне одному. Доцільно акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень дитини. Труднощі у навчанні пропонуємо обговорювати з учнем індивідуально, аби не створювати ситуацію колективної зневаги до дитини. Під час взаємооцінювання доцільно формувати вміння коректно висловлювати думку про результат роботи однокласника, ділитись досвідом щодо його покращення. Це сприяє розвитку критичного мислення, формуванню адекватного ставлення до зауважень, рекомендацій, зміцнює товариськість та відчуття значущості кожного в колективі.

4. **Створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія)**. Під час навчальної діяльності пропонуємо спрямовувати учнів на спостереження своїх дій та дій

однокласників, осмислення своїх суджень, дій, учинків з огляду на їх відповідність меті діяльності й визначення кроків подальшого навчання з метою покращення результатів.

5. Корегування спільно з учнями підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання. Корекція виконаної роботи буде одним із важливих елементів процесу поетапного формування навчальних дій. Учитель може привернути увагу школяра на алгоритм виконання завдання, зразок, на основі якого виконувалося завдання, поставити орієнтувальне запитання тощо. Вибір інструментів корекції здійснюють з урахуванням психологічних особливостей дитини та рівня опанування нею навчального матеріалу. Під час корекції пропонуємо надавати перевагу індивідуальній роботі.

Об'єкти формувального оцінювання. Ними можуть бути як процес навчання учнів, зорієнтований на досягнення визначеного очікуваного результату, так і результат їх навчальної діяльності на певному етапі навчання. Для співвіднесення навчальних дій учня/учениці з етапами досягнення результату рекомендуємо використовувати Орієнтовну рамку оцінювання, відповідно до яких процес досягнення результату навчання проходить через такі рівні реалізації навчальної діяльності: рівень розпізнавання об'єкта вивчення; репродуктивний рівень навчальних дій у типових навчальних ситуаціях; продуктивний рівень навчальних дій в аналогічних типовим навчальних ситуаціях; продуктивно-творчий рівень навчальних дій у змінених з певним ускладненням (стосовно типової) навчальних ситуаціях.

Результати формувального оцінювання рекомендуємо виражати **вербальною оцінкою учителя/учнів**, що характеризують процес навчання та досягнення учнів, При цьому учитель озвучує оцінювальне судження після того, як висловив/ли думку учень/учні. Також пропонуємо врахувати, що оцінювальне судження вчителя слугує зразком для наступних оцінювальних суджень учнів під час самооцінювання і взаємооцінювання.

ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ

Об'єктом **підсумкового оцінювання** є результати навчання учня/учениці за рік. Під час підсумкового оцінювання рекомендуємо зіставляти навчальні досягнення учнів з очікуваними результатами навчання, визначеними в освітніх програмах закладів загальної середньої освіти, з урахуванням Орієнтовної рамки оцінювання.

Основою для підсумкового оцінювання результатів навчання за рік можуть бути результати виконання тематичних діагностувальних робіт, записи оцінювальних суджень про результати навчання, зафіксовані на носіях зворотного зв'язку з батьками, спостереження вчителя у процесі формувального оцінювання. Рекомендуємо визначати підсумкову оцінку за рік з урахуванням динаміки досягнення того чи іншого результату навчання.

Підсумкове оцінювання за рік з предметів вивчення таких освітніх галузей, як «Технологічна», «Інформатична», «Мистецька» і «Фізкультурна» пропонуємо здійснювати шляхом узагальнення даних, отриманих під час

формувального оцінювання, з урахуванням динаміки формування результату навчання.

З метою реалізації індивідуального підходу до учнів під час підсумкового оцінювання результатів навчання та створення можливостей кожному учню/учениці виявляти відповідальність за власне учіння і досягати максимально можливих результатів навчання пропонуємо за 10-15 днів до кінця навчального року узагальнити результати навчання учнів з предметів вивчення/інтегрованих курсів за кожним блоком обов'язкових результатів навчання, який окреслений у свідоцтві досягнень, та визначити стан сформованості/рівень результатів навчання учня/учениці з урахуванням динаміки їх формування. Учитель за рішенням педагогічної ради закладу освіти може фіксувати в класному журналі або лише на носії зворотного зв'язку з батьками попередню оцінку за результатами підсумкового оцінювання. Пропонуємо дотримуватись конфіденційності під час інформування учнів та їхніх батьків про результати оцінювання. У разі висловлення бажання учнів (їхніх батьків) покращити отримані результати, учитель може запропонувати їм **індивідуалізовану діагностувальну роботу** з виявлення стану сформованості тільки тих результатів, які учень хоче покращити. Таку роботу учні, зазвичай, виконують в межах індивідуальної роботи під час уроку.

Підсумкову (річну) оцінку рекомендуємо визначати з урахуванням індивідуалізованої діагностувальної роботи (якщо така проводилась) за умови, якщо виконання індивідуалізованої діагностувальної роботи засвідчує покращення результату навчання. Підсумкову (річну) оцінку фіксують у класному журналі і свідоцтвах досягнень учнів.

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи

Рівні НД	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
I. Початковий	1	Учні засвоїли знання у формі окремих фактів, елементарних уявлень
	2	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу, володіють окремими видами умінь на рівні копіювання зразка виконання певної навчальної дії
	3	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконують елементарні завдання, потребують детального кількарядового їх пояснення
II. Середній	4	Учні відтворюють частину навчального матеріалу у формі понять з допомогою вчителя, можуть повторити за зразком певну операцію, дію

	5	Учні відтворюють основний навчальний матеріал з допомогою вчителя, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять
	6	Учні будують відповідь у засвоєній послідовності; виконують дії за зразком у подібній ситуації; самостійно працюють зі значною допомогою вчителя
III. Достатній	7	Учні володіють поняттями, відтворюють їх зміст, уміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії
	8	Учні вміють розпізнавати об'єкти, які визначаються засвоєними поняттями; під час відповіді можуть відтворити засвоєний зміст в іншій послідовності, не змінюючи логічних зв'язків; володіють вміннями на рівні застосування способу діяльності за аналогією; самостійні роботи виконують з незначною допомогою вчителя; відповідають логічно з окремими неточностями
	9	Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, володіють вміннями виконувати окремі етапи розв'язання проблеми і застосовують їх у співробітництві з учителем (частково-пошукова діяльність)
IV. Високий	10	Учні володіють системою понять у межах, визначених навчальними програмами, встановлюють як внутрішньопонятійні, так і міжпонятійні зв'язки; вміють розпізнавати об'єкти, які охоплюються засвоєними поняттями різного рівня узагальнення; відповідь аргументують новими прикладами
	11	Учні мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, вміють застосовувати способи діяльності за аналогією і в нових ситуаціях
	12	Учні мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях; самостійні роботи виконують під опосередкованим керівництвом; виконують творчі завдання

**Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
основної й старшої школи**

Рівні НД	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
I. Початковий	1	Учні розрізняють об'єкти вивчення
	2	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу, мають нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Учні відтворюють частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконують елементарні завдання
II. Середній	4	Учні з допомогою вчителя відтворюють основний навчальний матеріал, можуть повторити за зразком певну операцію, дію
	5	Учні відтворюють основний навчальний матеріал, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило
	6	Учні виявляють знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді їх правильні, але недостатньо осмислені. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком
III. Достатній	7	Учні правильно відтворюють навчальний матеріал, знають основоположні теорії і факти, вміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії
	8	Знання учнів є достатніми. Учні застосовують вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагаються аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролюють власну діяльність. Відповіді їх логічні, хоч і мають неточності
	9	Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати й систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
IV. Високий	10	Учні мають повні, глибокі знання, здатні використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення
	11	Учні мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовують їх у різних

		ситуаціях, уміють знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми
	12	Учні мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення

11. Для недопущення перевантаження учнів 1-11 класів необхідно враховувати їх навчання в закладах освіти іншого типу (художніх, музичних, спортивних школах тощо), при оцінюванні учнів дозволяється враховувати результати їх навчання з відповідних предметів (музика, фізична культура та ін.) у позашкільних закладах.

12. Оцінювання навчальних досягнень учнів 5-11 класів з факультативів, індивідуальних занять та консультацій не здійснювати, відповідні бали до класного журналу не записувати.

Критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників закладу освіти

1. Атестація педагогічних працівників – це система заходів, спрямованих на всебічне та комплексне оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників. Визначення рівня результативності діяльності педагога, оцінювання за якими може стати підставою для визначення його кваліфікаційного рівня наведено в таблиці «Критерії оцінювання роботи вчителя» **Додатку 4 до цього Положення.**

2. Порядок атестації керівних працівників, педагогічних працівників закладу освіти визначає Типове положення про атестацію педагогічних працівників, затверджене наказом МОН України від 06.10.2010 № 930 (зі змінами затвердженими наказами МОН України № 1473 від 20.12.2011, № 1135 від 08.08.2013).

3. Типове положення містить умови та порядок присвоєння кваліфікаційних категорій та педагогічних звань.

4. Атестація педагогічних працівників може бути черговою або позачерговою. Педагогічний працівник проходить чергову атестацію не менше одного разу на п'ять років, крім випадків, передбачених законодавством.

5. За результатами атестації визначається відповідність педагогічного працівника займаній посаді, присвоюються кваліфікаційні категорії, педагогічні звання. Перелік категорій і педагогічних звань педагогічних працівників визначається Кабінетом Міністрів України.

6. Рішення атестаційної комісії може бути підставою для звільнення педагогічного працівника з роботи у порядку, встановленому законодавством.

7. Сертифікація педагогічних працівників – це зовнішнє оцінювання професійних компетентностей педагогічного працівника (у тому числі з педагогіки та психології, практичних вмінь застосування сучасних методів і технологій навчання), що здійснюється шляхом незалежного тестування, самооцінювання та вивчення практичного досвіду роботи. Сертифікація педагогічного працівника відбувається на добровільних засадах виключно за його ініціативою.

8. Права та обов'язки педагогічних працівників закладу освіти зазначені в законах України «Про освіту» та «Про загальну середню освіту».

Критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти

Управлінська діяльність керівних працівників закладу освіти на сучасному етапі передбачає вирішення низки концептуальних положень, а саме:

- створення умов для переходу від адміністративного стилю управління до громадсько-державного;
- раціональний розподіл роботи між працівниками закладу з урахуванням їх кваліфікації, досвіду та ділових якостей;
- забезпечення оптимальної організації освітнього процесу, який би забезпечував належний рівень освіченості і вихованості випускників та підготовку їх до життя в сучасних умовах;
- визначення найбільш ефективних для керівництва шляхів і форм реалізації стратегічних завдань, які б повною мірою відповідали особливостям роботи закладу та діловим якостям адміністрації, раціональне витрачення часу всіма працівниками закладу;
- правильне і найбільш ефективне використання навчально-матеріальної бази та створення сприятливих умов для її поповнення в сучасних умовах;
- забезпечення високого рівня працездатності всіх учасників освітнього процесу;
- створення здорової творчої атмосфери в педагогічному колективі.

Сучасні положення освітнього менеджменту вимагають від керівника навчального закладу **фахових компетенцій**:

- прогнозувати позитивне майбутнє і формувати дух позитивних змін;
- забезпечувати відкрите керівництво;
- вивчати інтереси і потреби місцевої громади й суспільства в цілому, щоб визначати нові цілі і завдання;
- організовувати роботу колективу на досягнення поставлених цілей;
- працювати над залученням додаткових ресурсів для якісного досягнення цілей;
- постійно вчитися і стимулювати до цього членів педагогічного колективу.

Вимоги до ділових та особистісних якостей керівників закладу освіти:

- цілеспрямованість та саморозвиток;
- компетентність;
- динамічність та самокритичність;
- управлінська етика;
- прогностичність та аналітичність;
- креативність, здатність до інноваційного пошуку.
- здатність приймати своєчасне рішення та брати на себе відповідальність за результат діяльності.

Ефективність управлінської діяльності керівника закладу включає стан реалізації його управлінських функцій, основних аспектів та видів діяльності, ступінь їх впливу на результативність освітнього процесу, а саме:

1. Саморозвиток та самовдосконалення керівника у сфері управлінської діяльності.
2. Стратегічне планування базується на положеннях концепції розвитку закладу, висновках аналізу та самоаналізу результатів діяльності.
3. Річне планування формується на стратегічних засадах розвитку закладу.
4. Здійснення аналізу і оцінки ефективності реалізації планів, проєктів.
5. Забезпечення професійного розвитку вчителів, методичного супроводу молодих спеціалістів.
6. Поширення позитивної інформації про заклад.
7. Створення повноцінних умов функціонування закладу (безпечні та гігієнічні).
8. Застосування ІКТ-технологій у освітньому процесі.
9. Забезпечення якості освіти через взаємодію всіх учасників освітнього процесу.

Додаток 1
до Положення про
внутрішню систему забезпечення
якості освіти Воронізької
загальноосвітньої школи I-III
ступенів імені П.О. Куліша
Шосткинської міської ради
Сумської області
(Розділ I, пункт 5)

Критерії оцінювання освітніх і управлінських процесів закладу освіти

Критерії оцінювання	Вимога організації освітніх і управлінських процесів закладу освіти	Критерії оцінювання
1. Освітнє середовище закладу освіти	1.1. Забезпечення комфортних і безпечних умов навчання та праці	1.1.1. Приміщення і територія закладу освіти є безпечними та комфортними для навчання та праці
		1.1.2. Заклад освіти забезпечений навчальними та іншими приміщеннями з відповідним обладнанням, що необхідні для реалізації освітньої програми
		1.1.3. Здобувачі освіти та працівники закладу освіти обізнані з вимогами охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правилами поведінки в умовах надзвичайних ситуацій і дотримуються їх
		1.1.4. Працівники обізнані з правилами поведінки в разі нещасного випадку зі здобувачами освіти та працівниками закладу освіти чи раптового погіршення їх стану здоров'я і вживають необхідних заходів у таких ситуаціях
		1.1.5. У закладі освіти створюються умови для харчування здобувачів освіти і працівників
		1.1.6. У закладі освіти створюються умови для безпечного використання мережі Інтернет, в учасників освітнього процесу формуються навички безпечної поведінки в Інтернеті
		1.1.7. У закладі освіти застосовуються підходи для адаптації та інтеграції здобувачів освіти до освітнього процесу, професійної адаптації працівників
	1.2. Створення освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації	1.2.1. Заклад освіти планує та реалізує діяльність щодо запобігання будь-яким проявам дискримінації, булінгу в закладі
		1.2.2. Правила поведінки учасників освітнього процесу в закладі освіти забезпечують дотримання етичних норм, повагу до гідності, прав і свобод людини
		1.2.3. Керівник та заступники керівника (далі - керівництво) закладу освіти, педагогічні працівники протидіють булінгу, іншому

		насилъству, дотримуються порядку реагування на їх прояви
	1.3. Формування інклюзивного, розвивального та мотивуючого до навчання освітнього простору	1.3.1. Приміщення та територія закладу освіти облаштовуються з урахуванням принципів універсального дизайну та/або розумного пристосування
		1.3.2. У закладі освіти застосовуються методики та технології роботи з дітьми з особливими освітніми потребами
		1.3.3. Заклад освіти взаємодіє з батьками дітей з особливими освітніми потребами, фахівцями інклюзивно-ресурсного центру, залучає їх до необхідної підтримки дітей під час здобуття освіти
		1.3.4. Освітнє середовище мотивує здобувачів освіти до оволодіння ключовими компетентностями та наскрізними вміннями, ведення здорового способу життя
		1.3.5. У закладі освіти створено простір інформаційної взаємодії та соціально-культурної комунікації учасників освітнього процесу (бібліотека, інформаційно-ресурсний центр тощо)
2. Система оцінювання здобувачів освіти	2.1. Наявність відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання їх навчальних досягнень	2.1.1. Здобувачі освіти отримують від педагогічних працівників інформацію про критерії, правила та процедури оцінювання навчальних досягнень
		2.1.2. Система оцінювання в закладі освіти сприяє реалізації компетентнісного підходу до навчання
		2.1.3. Здобувачі освіти вважають оцінювання результатів навчання справедливим і об'єктивним
	2.2. Застосування внутрішнього моніторингу, що передбачає систематичне відстеження та коригування результатів навчання кожного здобувача освіти	2.2.1. У закладі освіти здійснюється аналіз результатів навчання здобувачів освіти
		2.2.2. У закладі освіти впроваджується система формувального оцінювання
	2.3. Спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінюванн	2.3.2. Заклад освіти сприяє формуванню у здобувачів освіти відповідального ставлення до результатів навчання
		2.3.3. Заклад освіти забезпечує самооцінювання та взаємооцінювання здобувачів освіти

3.Педагогічна діяльність педагогічних працівників закладу освіти	3.1. Ефективність планування педагогічними працівниками своєї діяльності, використання сучасних освітніх підходів до організації освітнього процесу з метою формування ключових компетентностей здобувачів освіти	3.1.1. Педагогічні працівники планують свою діяльність, аналізують її результативність
		3.1.2. Педагогічні працівники застосовують освітні технології, спрямовані на формування ключових компетентностей і наскрізних умінь здобувачів освіти
		3.1.3. Педагогічні працівники беруть участь у формуванні та реалізації індивідуальних освітніх траєкторій для здобувачів освіти (за потреби)
		3.1.4. Педагогічні працівники створюють та/або використовують освітні ресурси (електронні презентації, відеоматеріали, методичні розробки, вебсайти, блоги тощо)
		3.1.5. Педагогічні працівники сприяють формуванню суспільних цінностей у здобувачів освіти у процесі їх навчання, виховання та розвитку
		3.1.6. Педагогічні працівники використовують інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі
	3.2. Постійне підвищення професійного рівня і педагогічної майстерності педагогічних працівників	3.2.1. Педагогічні працівники сприяють формуванню, забезпечують власний професійний розвиток і підвищення кваліфікації, у тому числі щодо методик роботи з дітьми з особливими освітніми потребами
		3.2.2. Педагогічні працівники здійснюють інноваційну освітню діяльність, беруть участь у освітніх проектах, залучаються до роботи як освітні експерти
	3.3. Налагодження співпраці зі здобувачами освіти, їх батьками, працівниками закладу освіти	3.3.1. Педагогічні працівники діють на засадах педагогіки партнерства
		3.3.2. Педагогічні працівники співпрацюють з батьками здобувачів освіти з питань організації освітнього процесу, забезпечують постійний зворотній зв'язок
		3.3.3. У закладі освіти існує практика педагогічного наставництва, взаємонавчання та інших форм професійної співпраці
	3.4. Організація педагогічної діяльності та навчання здобувачів освіти на засадах академічної доброчесності	3.4.1. Педагогічні працівники під час провадження педагогічної та наукової (творчої) діяльності дотримуються академічної доброчесності
3.4.2. Педагогічні працівники сприяють дотриманню академічної доброчесності здобувачами освіти		
4.Управлінські процеси закладу освіти	4.1. Наявність стратегії розвитку та системи планування діяльності закладу, моніторинг	4.1.1. У закладі освіти затверджено стратегію його розвитку, спрямовану на підвищення якості освітньої діяльності
		4.1.2. У закладі освіти річне планування та відстеження його результативності

виконання поставлених цілей і завдань	здійснюються відповідно до стратегії його розвитку та з урахуванням освітньої програми
	4.1.3. У закладі освіти здійснюється самооцінювання якості освітньої діяльності на основі стратегії (політики) і процедур забезпечення якості освіти
	4.1.4. Керівництво закладу освіти планує та здійснює заходи щодо утримання у належному стані будівель, приміщень, обладнання
4.2. Формування відносин довіри, прозорості, дотримання етичних норм	4.2.1. Керівництво закладу освіти сприяє створенню психологічно комфортного середовища, яке забезпечує конструктивну взаємодію здобувачів освіти, їх батьків, педагогічних та інших працівників закладу освіти та взаємну довіру
	4.2.2. Заклад освіти оприлюднює інформацію про свою діяльність на відкритих загальнодоступних ресурсах
4.3. Ефективність кадрової політики та забезпечення можливостей для професійного розвитку педагогічних працівників	4.3.1. Керівник закладу освіти формує штат закладу, залучаючи кваліфікованих педагогічних та інших працівників відповідно до штатного розпису та освітньої програми
	4.3.2. Керівництво закладу освіти за допомогою системи матеріального та морального заохочення мотивує педагогічних працівників до підвищення якості освітньої діяльності, саморозвитку, здійснення інноваційної освітньої діяльності
	4.3.3. Керівництво закладу освіти сприяє підвищенню кваліфікації педагогічних працівників
4.4. Організація освітнього процесу на засадах людиноцентризму, прийняття управлінських рішень на основі конструктивної співпраці учасників освітнього процесу, взаємодії закладу освіти з місцевою громадою	4.4.1. У закладі освіти створюються умови для реалізації прав і обов'язків учасників освітнього процесу
	4.4.2. Управлінські рішення приймаються з урахуванням пропозицій учасників освітнього процесу
	4.4.3. Керівництво закладу освіти створює умови для розвитку громадського самоврядування
	4.4.4. Керівництво закладу освіти сприяє виявленню громадської активності та ініціативи учасників освітнього процесу, їх участі в житті місцевої громади
	4.4.5. Режим роботи закладу освіти та розклад занять враховують вікові особливості здобувачів освіти, відповідають їх освітнім потребам
	4.4.6. У закладі освіти створюються умови для реалізації індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів освіти
4.5. Формування та забезпечення	4.5.1. Заклад освіти впроваджує політику академічної доброчесності

	реалізації політики академічної доброчесності	4.5.2. Керівництво закладу освіти сприяє формуванню в учасників освітнього процесу негативного ставлення до корупції
--	---	--

Додаток 2 до Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти Воронізької загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів імені П.О. Куліша Шосткинської міської ради Сумської області (Розділ ІІІ, пункт 4)

**План проведення моніторингів освітньої діяльності
у Воронізькій загальноосвітній школі І-ІІІ ступенів імені П.О. Куліша**

№	Складові відстеження	Термін	Форма узагальнення	Відповідальний Виконавці
1.	Моніторинг формування комфортного, безпечного, мотивуючого до навчання освітнього середовища закладу освіти	Травень	Педрада	Сердюк В.М. Пінчук Л.В. Прохоровська І.М.
2.	Моніторинг рівня матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності.	Червень	Наказ	Касьяненко С.В.
3.	Моніторинг розвитку мережі класів (кількість класів, їх пробільність, кількість учнів тощо)	Вересень	Звіт ЗНЗ-1	Сердюк В.М. Пінчук Л.В. Прохоровська І.М.
4.	Моніторинг подальшого навчання випускників 9-го, 11-го класів	Серпень-вересень	Наказ	Сердюк В.М. Прохоровська І.М.
5.	Моніторинг результатів ЗНО	Серпень	Педрада	Сердюк В.М. Прохоровська І.М.
6.	Моніторинг кадрового забезпечення	Вересень	Звіт РВК-83	Сердюк В.М. Прохоровська І.М.
7.	Моніторинг зайнятості учнів у гуртковій роботі	Травень	Наказ	Кролевецька Т.В. Прохоровська І.М.
8.	Моніторинг ефективності планування педагогічними працівниками своєї діяльності	Жовтень, січень	Наказ	Сердюк В.М. Пінчук Л.В. Прохоровська І.М.
9.	Моніторинг стану здоров'я учнів, поділу учнів на групи здоров'я	Вересень	Наказ	Черняховська І.А.
10.	Моніторинг адаптації учнів 1-го класу до навчання	Жовтень	Анкети, діагностика, педрада	Пінчук Л.В. Прохоровська І.М. Іващенко С.В.
11.	Моніторинг адаптації учнів 5-го класу до навчання, новоприбулих учнів та учнів, що потребують підвищеної індивідуалізації навчання	Грудень, січень	Анкети, діагностика, наказ	Сердюк В.М. Прохоровська І.М. Іващенко С.В.
12.	Моніторинг системи роботи педагогічних працівників, які атестуються	Жовтень-березень	Атестаційні листи	Сердюк В.М. Пінчук Л.В. Прохоровська І.М.
13.	Моніторинг навчальних досягнень учнів з окремих предметів, відповідно до перспективного плану вивчення стану викладання предметів	Жовтень-квітень	Педрада, наказ	Сердюк В.М. Пінчук Л.В. Прохоровська І.М.
14.	Моніторинг результативності участі учнів у І-ІІІ етапах олімпіад з базових	Січень, червень	Наказ	Сердюк В.М. Прохоровська І.М.

	дисциплін, МАН, конкурсах, спортивних змаганнях			
15.	Моніторинг стану дитячого травматизму	Вересень Січень	Педрада, наказ	Кролевецька Т.В.
16.	Моніторинг рівня навчальних досягнень учнів 1-11 класів у I, II семестрах, за навчальний рік та виконання освітньої програми	Січень, червень	Звіти, наказ	Сердюк В.М. Пінчук Л.В. Прохоровська І.М.
17.	Моніторинг виконання річного плану роботи закладу освіти	Червень	Педрада	Сердюк В.М. Пінчук Л.В. Прохоровська І.М.
18.	Моніторинг психологічного клімату в колективі	Лютий	Анкети, довідка	Іващенко В.В.
19.	Моніторинг запитів батьків та учнів 7 класу, 9 класу щодо подальшого вибору профільного предмета, який буде вивчатися поглиблено у 8-9 класах та у старшій школі	Травень	Анкети, протоколи зборів, наказ	Сердюк В.М. Прохоровська І.М.
20.	Моніторинг стану організації до профільного та профільного навчання	Квітень	Анкети, наказ	Сердюк В.М. Прохоровська І.М.
21.	Моніторинг доцільності використання й діагностика стану реалізації варіативної складової навчального плану	Березень	Наказ	Сердюк В.М. Пінчук Л.В. Прохоровська І.М.
22.	Моніторинг суспільного рейтингу закладу	Квітень	Анкети, звіт директора	Касьяненко С.В.
23.	Моніторинг результатів ДПА учнів 4,9, 11 класів	Червень	Педрада	Сердюк В.М. Пінчук Л.В. Прохоровська І.М.
24.	Моніторинг використання благодійних і спонсорських коштів	Червень	Звіт директора	Касьяненко С.В.
25.	Моніторинг участі педагогічних працівників у науково-методичній роботі, рівня педагогічної підготовки учителів, рівня їх задоволення педагогічною та науково-методичною діяльністю, виявлення проблем у педагогічній діяльності	Червень	Анкети, довідка	Сердюк В.М. Пінчук Л.В. Прохоровська І.М.
26.	Моніторинг оцінювання ступеня задоволення здобувачів освіти (соціологічні (анонімні) опитування учнів і випускників)	Травень	Анкети, довідка	Сердюк В.М. Пінчук Л.В. Прохоровська І.М.
27.	Моніторинг методичної роботи за навчальний рік	Червень	Наказ	Сердюк В.М. Пінчук Л.В. Прохоровська І.М.
28.	Моніторинг виховної роботи за навчальний рік	Червень	Наказ	Кролевецька Т.В. Прохоровська І.М.
29.	Моніторинг ведення зошитів з англійської мови, математики, української мови та літератури, зарубіжної літератури	Протягом року	Наказ	Сердюк В.М. Пінчук Л.В. Прохоровська І.М.

30.	Моніторинг стану організації харчування, впровадження НААСП	Протягом року	Наказ, нарада при директорі	Пінчук Л.В. Прохоровська І.М.
31.	Моніторинг організації охорони праці в закладі	Протягом року	Наказ, нарада при директорі	Сердюк В.М. Прохоровська І.М.
32.	Моніторинг рівня сформованості учнівських колективів	Протягом року	Анкети, довідки	Сердюк В.М. Пінчук Л.В. Прохоровська І.М.

Додаток 3 до Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти Воронізької загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів імені П.О. Куліша Шосткинської міської ради Сумської області
(Розділ ІІІ, пункт 5)

Вивчення стану викладання предметів 5-11 класи

Рік / Предмет	2021-2022	2022-2023	2023-2024	2024-2025	2025-2026
Українська мова та література	П	Н	П	П	П
Зарубіжна література			П		
Англійська мова		Н			
Математика	П	П	Н	П	П
Інформатика		П			
Біологія, природознавство			Н		
Географія			П		
Фізика	П				
Хімія				П	
Історія		П			
Основи правознавства / громадянська освіта					П
Трудове навчання	П				
Фізична культура				П	
Мистецтво				П	
Захист України	П				
Основи здоров'я					П

П – педагогічна рада Н - нарада при директорові

**Вивчення стану викладання предметів
1 – 4 класи**

Рік / Предмет	2021-2022	2022-2023	2023-2024	2024-2025	2025-2026
Українська мова та літературне читання	П	Н	П	П	П
Математика	П	П	Н	П	П
Англійська мова		Н			
Я досліджую світ			П		
Музичне мистецтво				П	
Образотворче мистецтво				П	
Технології і дизайн, інформатика		П			
Фізична культура				П	
ГПД		П			П

П – педагогічна рада Н – нарада при директорові

Додаток 4 до Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти Воронізької загальноосвітньої школи I-III ступенів імені П.О. Куліша Шосткинської міської ради Сумської області
(Розділ VI, пункт 1)

Критерії оцінювання роботи вчителя

I. Професійний рівень діяльності вчителя

Кваліфікаційні категорії			
Критерії	Спеціаліст другої категорії	Спеціаліст першої категорії	Спеціаліст вищої категорії
1. Знання теоретичних і практичних основ предмета	Відповідає загальним вимогам, що висуваються до вчителя. Має глибокі знання зі свого предмета	Відповідає вимогам, що висуваються до вчителя першої кваліфікаційної категорії. Має глибокі та різнобічні знання зі свого предмета й суміжних дисциплін	Відповідає вимогам, що висуваються до вчителя вищої кваліфікаційної категорії. Має глибокі знання зі свого предмета і суміжних дисциплін, які значно перевищують обсяг програми
2. Знання сучасних досягнень у методиці:	Слідкує за спеціальною і методичною літературою; працює за готовими методиками й програмами навчання; використовує прогресивні ідеї минулого і сучасності; уміє самостійно розробляти методику викладання	Володіє методиками аналізу навчально-методичної роботи з предмета; варіює готові, розроблені іншими методиками й програми; використовує програми й методики, спрямовані на розвиток особистості, інтелекту вносить у них (у разі потреби) корективи	Володіє методами науково-дослідницької, експериментальної роботи, використовує в роботі власні оригінальні програми й методики
3. Уміння аналізувати свою діяльність	Бачить свої недоліки, прогалини і прорахунки в роботі, але при цьому не завжди здатний встановити причини	Виправляє допущені помилки і посилює позитивні моменти у своїй роботі, знаходить ефективні рішення.	Прагне і вміє бачити свою діяльність збоку, об'єктивно й неупереджено оцінює та аналізує

	їхньої появи. Здатний домагатися змін на краще на основі самоаналізу, однак покращення мають нерегулярний характер і поширюються лише на окремі ділянки роботи	Усвідомлює необхідність систематичної роботи над собою і активно включається в ті види діяльності, які сприяють формуванню потрібних якостей	її, виділяючи сильні і слабкі сторони. Свідомо намічає програму самовдосконалення, її мету, завдання, шляхи реалізації
4.Знання нових педагогічних концепцій	Знає сучасні технології навчання й виховання; володіє набором варіативних методик і педагогічних технологій; здійснює їх вибір і застосовує відповідно до інших умов	Уміє демонструвати на практиці високий рівень володіння методиками; володіє однією із сучасних технологій розвиваючого навчання; творчо користується технологіями й програмами	Розробляє нові педагогічні технології навчання й виховання, веде роботу з їх апробації, бере участь у дослідницькій, експериментальній діяльності
4.Знання теорії педагогіки й вікової психології учня	"Орієнтується в сучасних психолого-педагогічних концепціях навчання, але рідко застосовує їх у своїй практичній діяльності. Здатний приймати рішення в типових ситуаціях	Вільно орієнтується в сучасних психолого-педагогічних концепціях навчання й виховання, використовує їх як основу у своїй практичній діяльності. Здатний швидко -й підсвідомо обрати оптимальне рішення	Користується різними формами психолого-педагогічної діагностики й науково-обґрунтованого прогнозування. Здатний передбачити розвиток подій і прийняти рішення в нестандартних ситуаціях

II. Результативність професійної діяльності вчителя

Критерії	Спеціаліст другої категорії	Спеціаліст першої категорії	Спеціаліст вищої категорії
I.Володіння способами індивідуалізації навчання	Враховує у стосунках з учнями індивідуальні особливості їхнього розвитку: здійснює диференційований підхід з урахуванням темпів розвитку, нахилів та інтересів, стану здоров'я. Знає методи діагностики рівня інтелектуального й особистісного розвитку дітей	Уміло користується елементами, засобами діагностики і корекції індивідуальних особливостей учнів під час реалізації диференційованого підходу. Створює умови для розвитку талантів, розумових і фізичних здібностей	Сприяє пошуку, відбору і творчому розвитку обдарованих дітей. Уміє тримати в полі зору «сильних», «слабких» і «середніх» за рівнем знань учнів; працює за індивідуальними планами з обдарованими і слабкими дітьми

2. Уміння активізувати пізнавальну діяльність учнів	Створює умови, що формують мотив діяльності. Уміє захопити учнів своїм предметом, керувати колективною роботою, варіювати різноманітні методи й форми роботи. Стійкий інтерес до навчального предмета і висока пізнавальна активність учнів поєднується з не дуже ґрунтовними знаннями, з недостатньо сформованими навичками учіння	Забезпечує успішне формування системи знань на основі самоуправління процесом учіння. Уміє цікаво подати навчальний матеріал, активізувати учнів, збудивши в них інтерес до особистостей самого предмета; уміло варіює форми і методи навчання. Міцні, ґрунтовні знання учнів поєднуються з високою пізнавальною активністю і сформованими навичками	Забезпечує залучення кожного школяра до процесу активного учіння. Стимулює внутрішню (мислительну) активність, пошукову діяльність. Уміє ясно й чітко викласти навчальний матеріал; уважний до рівня знань усіх учнів. Інтерес до навчального предмета в учнів поєднується з міцними знаннями і сформованими навичками
3. Робота з розвитку в учнів загально-навчальних вмінь і навичок	Прагне до формування навичок раціональної організації праці	Цілеспрямовано й професійно формує в учнів уміння й навички раціональної організації навчальної праці (самоконтроль у навчанні, раціональне планування навчальної праці, належний темп читання, письма, обчислень).	Дотримується єдиних вимог щодо усного і писемного мовлення: оформлення письмових робіт учнів у зошитах, щоденниках (грамотність, акуратність, каліграфія)
4. Рівень навченості учнів	Забезпечує стійкий позитивний результат, ретельно вивчає критерії оцінювання, користується ними на практиці; об'єктивний в оцінюванні знань учнів	Учні демонструють знання теоретичних і практичних основ предмета; показують хороші результати за наслідками зрізів, перевірних робіт, екзаменів	Учні реалізують свої інтелектуальні можливості чи близькі до цього; добре сприймають, засвоюють і відтворюють пройдений навчальний матеріал, демонструють глибокі, міцні знання теорії й навички розв'язування практичних завдань, здатні включитися в самостійний пізнавальний пошук

III. Комунікативна культура

Критерії	Спеціаліст другої категорії	Спеціаліст першої категорії	Спеціаліст вищої категорії
1. Комунікативні й організаторські здібності	Прагне до контактів з людьми. Не обмежує коло знайомих; відстоює власну думку; планує свою роботу, проте потенціал його нахилів не вирізняється високою стійкістю	Швидко знаходить друзів, постійно прагне розширити коло своїх знайомих; допомагає близьким, друзям; проявляє ініціативу в спілкуванні; із задоволенням бере участь в організації громадських заходів; здатний прийняти самостійне рішення в складній ситуації. Усе виконує за внутрішнім переконанням, а не з примусу. Наполегливий у діяльності, яка його приваблює	Відчуває потребу в комунікативній і організаторській діяльності; швидко орієнтується в складних ситуаціях; невимушено почувається в новому колективі; ініціативний, у важких випадках віддає перевагу самостійним рішенням; відстоює власну думку й домагається її прийняття. Шукає такі справи, які б задовольнили його потребу в комунікації та організаторській діяльності
2. Здатність до співпраці з учнями	Володіє відомими в педагогіці прийомами переконливого впливу, але використовує їх без аналізу ситуації	Обговорює й аналізує ситуації разом з учнями і залишає за ними право приймати власні рішення. Уміє сформулювати громадську позицію учня, його реальну соціальну поведінку й вчинки, світогляд і ставлення до учня, а також готовність до подальших виховних впливів учителя	Веде постійний пошук нових прийомів переконливого впливу й передбачає їх можливе використання в спілкуванні. Виховує вміння толерантно ставитися до чужих поглядів. Уміє обґрунтовано користуватися поєднанням методів навчання й виховання, що дає змогу досягти хороших результатів при оптимальному докладанні розумових, вольових та емоційних зусиль учителя й учнів
3. Готовність до співпраці з колегами	Володіє адаптивним стилем поведінки, педагогічного спілкування; намагається створити навколо себе доброзичливу обстановку співпраці з колегами	Намагається вибрати стосовно кожного з колег такий спосіб поведінки, де найкраще поєднується індивідуальний підхід з утвердженням колективістських принципів моралі	Неухильно дотримується професійної етики спілкування; у будь-якій ситуації координує свої дії з колегами

4. Готовність до співпраці з батьками	Визначає педагогічні завдання з урахуванням особливостей дітей і потреб сім'ї, систематично співпрацює з батьками	Залучає батьків до діяльності; спрямованої на створення умов, сприятливих для розвитку їхніх дітей; формує в батьків позитивне ставлення до оволодіння знаннями педагогіки й психології	Налагоджує контакт із сім'єю не тільки тоді, коли потрібна допомога батьків, а постійно, домагаючись відвертості, взаєморозуміння, чуйності
5. Педагогічний такт	Володіє педагогічним тактом, а деякі його порушення не позначаються негативно на стосунках з учнями . Стосунки з дітьми будує на довірі, повазі, вимогливості, справедливості		
6. Педагогічна культура	Знає елементарні вимоги до мови, специфіку інтонацій у Мовленні, темпу мовлення дотримується не завжди	Уміє чітко й логічно висловлювати думки в усній, письмовій та графічній формі. Має багатий словниковий запас, добру дикцію, правильну інтонацію	Досконало володіє своєю мовою, словом, професійною термінологією
7. Створення комфортного мікроклімату	Глибоко вірить у великі можливості кожного учня. Створює сприятливий морально-психологічний клімат для кожної дитини	Наполегливо формує моральні уявлення, поняття учнів, виховує почуття гуманності, співчуття, жалю, чуйності. Створює умови для розвитку талантів, розумових і фізичних здібностей, загальної культури особистості	Сприяє пошуку, відбору і творчому розвитку обдарованих дітей